

Ecologisch werkprotocol

Locatie: Oostvoorstraat 27, Wissenkerke

Opdrachtgever: Gemeente Noord Beveland

Werkzaamheden: restauratiewerkzaamheden bestaand uit

- Sloop van de bestaande berging achter de woning.
- Realisatie van een nieuw te bouwen archief achter de woning (afmetingen nog nader te bepalen).
- Aanleg van parkeerplaatsen achter in de tuin.
- Verwijdering en vervanging van het dak van de woning.
- Volledige renovatie en modernisering van het interieur.

Uitgevoerd ecologisch onderzoek:

- Quicksan
- Nader onderzoek huismus: geen verblijfplaatsen vastgesteld.
- Nader onderzoek vleermuis: geen verblijfplaatsen vastgesteld.

Gerealiseerd uitwijkmogelijkheden:

- 4 gevelkasten van Vivara Pro type VK WS 01 op adressen Eduard Flipsepad 3-61 te Wissenkerke.
- BioTower op het lege grasveld pal naast de projectlocatie

Werkinstructie voor de aannemer

Bereikbaarheid

- Gebruik van een vaste steiger bij uitvoeren van deze werkzaamheden is toegestaan.
- Het gebruik van een ladder, hoogwerker, rolsteiger of andere tijdelijke werkstelling is altijd toegestaan, aangezien deze vormen van bereikbaarheid tijdelijk en kleinschalig zijn en geen significante blokkade vormen van gevel- of dakdelen.

Verlichting

- Tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (april–september) mag tussen een half uur na zonsondergang en een half uur voor zonsopgang geen kunstmatige verlichting worden toegepast.
- Het aantal lichtpunten dient tot een minimum te worden beperkt en er wordt gekozen voor verlichting met een lage lichtintensiteit. Daarbij wordt gebruikgemaakt van lager geplaatste lichtmasten, waarbij het licht naar beneden is gericht. Dit voorkomt ongewenste lichtverspreiding naar de omgeving.
- Verlichting dient uitsluitend gericht te zijn op de werkplek. Lichtuitstraling in andere richtingen moet worden voorkomen. Indien nodig kan het licht worden afgeschermd met opgaande vegetatie (zoals hagen of bomenrijen) of andere geschikte materialen.
- Naast de effecten van direct licht dient ook rekening te worden gehouden met reflectie en weerkaatsing van licht op wegdek en gevels.

Werktijden

- Werkzaamheden mogen uitsluitend overdag plaatsvinden, dat wil zeggen niet vóór zonsopkomst en niet na zonsondergang.

Calamiteiten en onverwachte waarnemingen

- Bij het aantreffen van beschermde soorten (zoals vleermuizen of broedvogels) direct de werkzaamheden stilleggen en de ecooloog inschakelen.
- Eventuele onverwachte schade aan de dakstructuur of groenvoorziening moet direct worden gemeld bij de projectleiding en de ecooloog.

Algemeen

- Dit EWP en het bijbehorende ecologisch logboek moet altijd beschikbaar zijn op de bouwplaats.
- Alle medewerkers dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van het EWP en de verplichtingen m.b.t. ecologische bescherming.
- Eventuele wijzigingen in werkvolgorde of werkwijze moeten eerst worden afgestemd met de ecooloog en bevoegd gezag
- Het ecologisch logboek geeft inzicht in de uitvoering van de ecologische maatregelen. Bij de visuele inspectie (alleen bij bijzondere verblijven), ontmoedigingsmaatregelen en ecologische begeleiding worden de bevindingen door de projectecoloog vastgelegd in het ecologische logboek (doorlopend digitaal verslag) voor het betreffende project. Daarnaast dienen de nadere instructies, afspraken en omgang met afwijkingen schriftelijk te worden vastgelegd, inclusief met foto's indien mogelijk. Deze moeten na actualisatie direct worden gedeeld met de verantwoordelijke ketenpartners en projectleider om voldoende 'in control' te blijven. Op verzoek van het bevoegd gezag dient het digitaal ecologisch logboek altijd beschikbaar te zijn voor inzage.

Ontmoediging

- Ontmoedigingswerkzaamheden moeten uitgevoerd worden in de periode van 15 september tot 31 oktober en conform de richtlijnen uit de landelijke leidraad (zie onderstaand).
- Ontmoedigingswerkzaamheden moeten 6 weken van tevoren aangekondigd worden bij het RUD. Na afronding van de werkzaamheden moeten deze werkzaamheden bij het RUD worden afgemeld.
- De ontmoedigingswerkzaamheden moeten gecontroleerd worden in een nachtelijk onderzoek door een deskundig ecooloog. Na controle op de ontmoediging geeft de begeleidend ecooloog een natuurvrij verklaring af waarna de aannemer mag starten met de beoogde werkzaamheden.

Handleiding ontmoediging

Om openingen goed af te dichten is een juiste materiaalkeuze nodig. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten.

- Materialen mogen niet leiden tot het verwonden van dieren.
- Maatregelen moeten terug te draaien zijn (bijvoorbeeld als werkzaamheden vertraging oplopen).
- Materialen moeten voldoende duurzaam zijn (minimaal een jaar) en niet zomaar kapotgaan.

De volgende materialen zijn geschikt voor het afdichten:

- Spouwborstels
- Vulschuim
- Hout
- Vogelschroot
- Exclusion flaps (Unitura/Vivara Pro)

Goot

De dakrand goot kan afgedicht worden door grote spouwborstels toe te passen. Deze kunnen in de dakgoot bevestigd worden of onder de eerste rij dakpannen. Hierdoor wordt voorkomen dat huismussen onder het dak kunnen kruipen. Let bij het bevestigen op de volgende zaken:

- Zorg dat de spouwborstels goed vast zitten en niet door bijvoorbeeld kauwtjes makkelijk losgetrokken kunnen worden.
- Als alternatief kan gebruik gemaakt worden van vogelschroot als het toepassen van spouwborstels niet goed mogelijk is. Let wel op, deze kan soms door vogels beschadigd worden waardoor huismussen of andere vogels alsnog onder de dakruimte kunnen komen. Daarnaast dient dit zowel op als onder panlatten aangebracht worden.
- Indien (mogelijk) vleermuizen onder het dak verblijven met (mogelijke) invliegopening via de dakgoot, dienen exclusion flaps te worden aangebracht.

Dakrand kopgevel

De kopgevel kan door vleermuizen, gierzwaluw en in sommige gevallen ook door huismus gebruikt worden. Ontmoediging kan door de overstekende dakrand af te dichten. Dit kan door:

- Dakrand af te dichten met spouwborstels.
- Dakrand af te dichten met vulschuim (soort schuimband die je makkelijk in smalle kieren kan drukken).
- Dakrand af te dichten met houten latten. Let hierbij op dat dit goed vastgezet wordt door de aannemer zodat het niet los komt te zitten of losgetrokken kan worden door vogels.

Omdat deze kopgevels invliegopeningen voor vleermuizen kunnen bevatten is het belangrijk om hier meerdere exclusion flaps aan te brengen. Bij een standaard kopgevel (bijvoorbeeld rijwoning) dient het volgende aangehouden te worden:

- 1 exclusion flap onder de nokpan.
- Minimaal 2 exclusion flap per dakrand (4 in totaal).
- Indien sporen van vleermuizen worden aangetroffen onder de dakrand wordt ook op die plek(ken) een exclusion flap aangebracht.

Belangrijk is dat bij het aanbrengen van de exclusion flaps (bijvoorbeeld van Unitura of Vivara Pro) ze van boven toegankelijk gemaakt worden zodat soorten van bovenaf de exclusion flap in kunnen.

Betimmering, loodflap en boeiboorden op dak, gevel en schoorsteen

Onder daklijsten, dakbetimmering, loodflap en boeiboorden zijn vaak ruimtes waar vleermuizen in kunnen. Het kan daarbij zowel gaan om woningen met een plat dak als schuin (pannen)dak. Ook kunnen vleermuisverblijven bevinden onder de loodflap bij schoorstenen. Zodra een opening groter is dan 0,5 cm

en enkele cm breed is het geschikt voor diverse vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuizen. Ontmoediging van daklijsten, betimmering en boeiboorden moet gedaan worden door:

- Spleetvormige ruimtes afdichten met: – Vulschuim. – Spouwborstels. – Houten latten.
- Om de 2 meter een exclusion flap aanbrengen.
- Indien sporen van vleermuizen aangetroffen worden, worden daar ook exclusion flaps aangebracht. Als bij regenpijpen gaten zitten naar een dakruimte, dienen deze ook afgedicht te worden in combinatie met een exclusion flap. Bij opstaande loodflap rond schoorsteen met sporen of aanwezigheid van vleermuizen dient gebruik te worden gemaakt van exclusion flap, al of niet in combinatie met vulschuim. Indien aanwezigheid van vleermuizen kan worden uitgesloten door de ecooloog, kan de opstaande loodflap aangedrukt worden. In dat geval is exclusion flap niet nodig.

Gevel en spouwmuur

Via de gevel hebben vleermuizen toegang tot de spouwruijnte. In veel gevallen gebeurt dit via stootvoegen of gaten in de gevel. Bij grotere gaten (meer dan 2,5 cm groot) kunnen tevens broedvogels toegang hebben tot de spouw. Ontmoediging van de gevel wordt als volgt gedaan:

- Open stootvoegen worden afgedicht met vulschuim, stuk spouwborstels of een exclusion flap.
- Bij elke set stootvoegen moet een exclusion flap aanwezig zijn en bij stootvoegen verspreid over de gevel moet om de twee meter een exclusion flap aanwezig zijn.
- Bij grotere gaten (die te groot voor een standaard exclusion flap zijn) kan een houtenplaat met een gat erin en daarop de exclusion flap gebruikt worden.
- Openingen in ramen (bijvoorbeeld kapotte ramen) worden afgedicht met een houtenplaat en een exclusion flap.
- Ontmoedig tevens stootvoegen die laag bij de grond zitten.

Zonnepanelen

Als zonnepanelen gebruikt worden om te broeden voor huismus en andere broedvogels dient dit tevens ontmoedigd te worden. Dit is noodzakelijk als zonnepanelen tijdelijk van het dak gehaald moeten worden bij het van buitenaf isoleren van daken of vervangen moeten worden. Deze panelen kunnen als volgt ontmoedigd worden:

- De zijkanten, bovenkanten en onderkanten worden afgedicht met spouwborstels zodat huismussen en andere broedvogels er niet in kunnen.
- Zorg dat de spouwborstels goed vastzitten zodat andere dieren ze niet los kunnen trekken.

Ecologisch Logboek	
Datum locatiebezoek:	
Naam ecooloog:	
Contactpersoon ter plaatse:	
Bevindingen	
Nadere instructies	
Afspraken	
Afwijkingen t.o.v. ecologisch werkprotocol	
Foto's toegevoegd aan het dossier?	